

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

16 листопада 2023 р.

м. Суми

Сумський національний
аграрний університет

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ СНАУ**

**ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК
УКРАЇНИ**

ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ

ВРОЦЛАВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХЕНАНЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ, КНР

АГРО-ФІЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ М. СІНЬСЯН, КНР

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

МАТЕРІАЛИ

II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**16 листопада 2023 р.
СНАУ, м. Суми,
Україна**

УДК [657+336.221]:339.92
С 83

Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 16 листопада 2023 р.) / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2023. 395 с.

***Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-координаційною радою
Сумського національного аграрного університету
(протокол № 6 від 24 листопада 2023 року)***

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції будуть корисними для дослідників у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування, економічного контролю, аудиту та управління, аспірантів, магістрантів, а також бухгалтерів-практиків та менеджерів різних рівнів.

Тези доповідей розміщено в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Кафедра обліку і оподаткування СНАУ, 2023

© Сумський національний аграрний університет, 2023

ПІДПРИЄМСТВОМ

Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М. 167

ПОДАТКОВА СОЦІАЛЬНА ПІЛЬГА – 2023

Черних Д. С. 170

ПДВ ЯК ФІСКАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Ціцька Н. Є., Мирончук З. П., Малецька О. І. 174

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

АКАДЕМІЧНА ПЛАТФОРМА № 4

Напрями модернізації системи управління підприємством в умовах глобалізації

Близнюк А. А. 178

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІРМИ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЇЇ РОЗВИТКУ

Буднік О. В. 181

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Воробйова І. 183

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЙОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Гавенко О. М. 186

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРЕНАТАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ

Гончар О. В. 188

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Гришин І. Є. 191

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Денисенко Я. В. 193

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА

Довгань К. А. 195

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАДАННЯ ПОСЛУГ ІТ-КОНСАЛТИНГУ КОМПАНІЇ

Жук Р. І., Бучич О. С. 197

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧО-ЗБУТОВОЮ КОНЦЕПЦІЄЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Завгородько С. В. 200

НАУКОВІ РОЗРОБКИ, ЩО ФОРМУЮТЬ ІНДУСТРІЮ 4.0

Завора О. М. 203

МІСІЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДІАГНОСТИКИ ПОТЕНЦІАЛУ, ОРІЄНТОВАНІ НА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

Тютюнник Світлана Василівна
кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет,
Тютюнник Юрій Михайлович
кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет

ПОДАТКОВА СОЦІАЛЬНА ПІЛЬГА – 2023

Питання оподаткування заробітної плати та застосування податкової соціальної пільги в умовах воєнного стану набувають особливої актуальності. Відповідно до Закону України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу [2]. Розмір заробітної плати працівників залежить від складності та умов виконуваної ними роботи, професійно-ділових якостей, результатів їх праці та фінансового стану підприємства.

На всій території України для суб'єктів господарювання, а також фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, обов'язковим є дотримання державної соціальної гарантії, а саме виплати мінімальної заробітної плати. Мінімальна заробітна плата (ст. 3 Закону України «Про оплату праці») – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці (не менш ніж 6700 грн з 1 січня 2023 р.) [2]. Таким чином, у 2023 р. розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати (6700 грн). У випадку, якщо нарахована заробітна плата працівника, який повністю виконав встановлену місячну норму праці, є нижчою за законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати (6700 грн), роботодавець повинен провести доплату до рівня мінімальної заробітної плати одночасно з виплатою заробітної плати.

На законодавчому рівні, а саме Законом України «Про індексацію грошових доходів населення», встановлено, що індивідуальна заробітна плата повинна підлягати індексації. Індексація – це державна система соціального захисту громадян, яка спрямована на підтримання купівельної спроможності їх грошових доходів, і дає можливість частково або повністю відшкодувати працівникам подорожчання споживчих товарів і послуг. Індексації підлягають грошові доходи громадян, які не мають разового характеру, в тому числі оплата праці, суми відшкодування шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також суми, що виплачуються особам, які мають право на відшкодування шкоди у разі втрати, годувальника, грошова компенсація при поновленні на роботі, інші виплати, якщо відповідно до законодавства вони здійснюються із середньої заробітної плати. Підставою для проведення індексації є перевищення індексу цін величини порогу

індексації. В умовах воєнного стану Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» зупинено на 2023 рік дію Закону України «Про індексацію грошових доходів населення». Таким чином, упродовж 2023 року індексація грошових доходів населення, зокрема, заробітної плати, не здійснюється.

Податкова соціальна пільга (ПСП) – це сума, на яку зменшують заробітну плату працівника, коли нараховують податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Таким чином, податкова соціальна пільга зменшує базу оподаткування і у результаті зменшується сума податку на доходи фізичних осіб.

У загальному випадку формула розрахунку податку на доходи фізичних осіб має вигляд: $\text{ПДФО} = (\text{Заробітна плата} - \text{ПСП}) \times 18 \%$.

При застосуванні податкової соціальної пільги потрібно враховувати, що на неї не впливають: підприємницькі доходи працівника-фізичної особи підприємця; сума декретних виплат; сума матеріальної допомоги, яка носить одноразовий характер; сума нецільової благодійної допомоги; сума добових виплат; сума аліментів; інші незарплатні виплати працівників.

Податкова соціальна пільга застосовується тільки в розрахунку податку на доходи фізичних осіб, а на суму військового збору вона не впливає. Якщо податкова соціальна пільга перевищує суму заробітної плати працівника, то у цьому випадку сума податку на доходи фізичних осіб буде нульовою.

Ст. 169 п. 1 Податкового кодексу України передбачено, що платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподатковуваного доходу, отримуваного від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги [1]:

- у розмірі, що дорівнює 50 % розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року (для будь-якого платника податку);

- у розмірі, що дорівнює 100 % суми пільги, для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років (у розрахунку на кожну таку дитину);

- у розмірі, що дорівнює 150 % суми пільги, для такого платника податку, який: а) є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником (у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років); б) утримує дитину з інвалідністю (у розрахунку на кожну таку дитину віком до 18 років); в) є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; г) є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом; г) є особою з інвалідністю I або II групи, у тому числі з дитинства; д) є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів; е) є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни, на якого поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

- у розмірі, що дорівнює 200 % суми пільги, для платника податку, який є – Героєм України.

Таким чином, базова податкова соціальна пільга становить половину (50 %) прожиткового мінімуму працездатної особи, який діє на 1 січня поточного року. На 2023 р. прожитковий мінімум відповідно до Закону України «Про державний бюджет на 2023 рік» становить 2684 грн. Базова податкова соціальна пільга в 2023 р. = $2684 \times 0,5 = 1342$ грн. На розмір базової соціальної пільги не впливає збільшення прожиткового мінімуму упродовж року.

Потрібно враховувати, що не всі мають право на застосування податкової соціальної пільги. На визначення права на застосування податкової соціальної пільги впливають три фактори: загальна сума місячного доходу працівника у вигляді заробітної плати; граничний розмір заробітної плати, який розраховують на основі прожиткового мінімуму (з ним порівнюють заробітну плату працівника за місяць для визначення права на застосування податкової соціальної пільги); документи, подані до бухгалтерії.

Загальна сума доходу, яка дає право на податкову соціальну пільгу:

Граничний розмір заробітної плати (ГРЗ) = Прожитковий мінімум на 1 січня $\times 1,4 \rightarrow$ заокруглити до найближчих 10 грн.

Для 2023 р.: ГРЗ = $2684,00 \times 1,4 = 3760,00$ грн.

Отже, якщо заробітна плата працівника ≤ 3760 грн, то він має право на податкову соціальну пільгу. Мінімальна зарплата у 2023 році становить 6700 грн, тож такий дохід можливий, тільки у тому випадку якщо працівник працює неповний робочий день. Застосовувати податкову соціальну пільгу починають до нарахованих доходів працівника у вигляді заробітної плати з дня отримання роботодавцем заяви платника податку про застосування пільги та документів, що підтверджують таке право. Роботодавець показує у податковій звітності всі випадки застосування або незастосування податкової соціальної пільги відповідно до держаних від платників податку заяв про застосування пільги, а також заяв про відмову від такої пільги. У разі якщо платник податку має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав, застосовується одна податкова соціальна пільга з підстави, що передбачає її найбільший розмір.

Таким чином, відповідно до п.п. 169.1.1 Податкового кодексу України платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, одержаного від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

2. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text_